RP 37/2018 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av statstjänstemannalagen, lagen om kommunala tjänsteinnehavare samt 15 § i polisförvaltningslagen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att statstjänstemannalagen, lagen om kommunala tjänsteinnehavare och polisförvaltningslagen ändras. Enligt förslaget ska i statstjänstemannalagen och lagen om kommunala tjänsteinnehavare tas in de ändringar av arbetsavtalslagen som trädde i kraft vid ingången av 2017. Ändringarna har samband med förlängning av prövotiden, förkortning av tiden för arbetsgivarens återanställningsskyldighet samt en möjlighet att anställa en långtidsarbetslös person i ett tjänsteförhållande för viss tid utan att någon av de grunder som anges i lagen föreligger.

Dessutom föreslås det tre separata ändringar i statstjänstemannalagen. För det första föreslås det att bestämmelsen om överföring av tjänster ändras så att förfarandet i samband med tjänsteöverföringar förenklas. I stället för finansministeriet ska det enligt förslaget vara det ministerium från vars förvaltningsområde en tjänst överförs som fattar beslutet om överföringen av tjänsten från ett förvaltningsområde till ett annat. För det andra föreslås att det till bestämmelsen om avgångsåldern fogas en möjlighet att med tjänstemannens samtycke förlänga tjänsteförhållandet med högst två år efter att tjänstemannen uppnått avgångsåldern. För det tredje föreslås det preciseringar i bestämmelsen om att tjänstemannen är tjänstledig från sin tidigare tjänst till dess att prövotiden i den nya tjänsten upphör. Enligt förslaget ska tjänstemannen vara tjänstledig från sin tidigare tjänst till dess att prövotiden på högst sex månader i den nya tjänsten upphör.

I lagen om kommunala tjänsteinnehavare i paragrafen om offentligt ansökningsförfarande föreslås det också en ändring.

Till bestämmelsen om avgångsåldern för polismän i polisförvaltningslagen fogas också en möjlighet att med polismannens samtycke förlänga tjänsteförhållandet med högst två år efter uppnådd avgångsålder.

Lagarna avses träda i kraft den 1 november 2018.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL ... 1
INNEHÅLL ... 2
ALLMÄN MOTIVERING ... 3
1 NULÄGE ... 3
1.1 Tjänsteöverföringar ... 3
1.2 Tjänsteförhållande för viss tid ... 3
1.3 Prövotid ... 4
1.4 Återanställningsskyldighet ... 4
1.5 Avgångsåldern för tjänstemän ... 5
1.6 Tjänstledighet under tiden för prövotiden i en ny tjänst ... 5
2 MÅLSÄTTNING OCH DE VIKTIGASTE FÖRSLAGEN ... 5
2.1 Målsättning ... 5
2.2 De viktigaste förslagen ... 6
Överföring av tjänst ... 6
Tjänsteförhållande för viss tid ... 6
Prövotid ... 7
Återanställningsskyldighet ... 7
Avgångsåldern för tjänstemän ... 8
Tjänstledighet under tiden för prövotiden i en ny tjänst ... 8
3 PROPOSITIONENS KONSEKVENSER ... 8
3.1 Anställande av långtidsarbetslös i tjänsteförhållande för viss tid, förlängning av prövotiden samt förkortning av tiden för återanställningsskyldigheten ... 8
3.2 Tjänsteöverföringar ... 9
3.3 Förlängning av tjänsteförhållande efter uppnådd avgångsålder ... 9
4 BEREDNINGEN AV PROPOSITIONEN ... 9
DETALJMOTIVERING ... 11
1 LAGFÖRSLAG ... 11
1.1 Statstjänstemannalagen ... 11
1.2 Lagen om kommunala tjänsteinnehavare ... 14
1.3 Polisförvaltningslagen ... 17
2 IKRAFTTRÄDANDE OCH ÖVERGÅNGSBESTÄMMELSER ... 17
LAGFÖRSLAG ... 18
Lag om ändring av statstjänstemannalagen ... 18
Lag om ändring av lagen om kommunala tjänsteinnehavare ... 20
Lag om ändring av 15 § i polisförvaltningslagen ... 22
BILAGA ... 23
PARALLELLTEXT ... 23
Lag om ändring av statstjänstemannalagen ... 23
Lag om ändring av lagen om kommunala tjänsteinnehavare ... 26
Lag om ändring av 15 § i polisförvaltningslagen ... 29

ALLMÄN MOTIVERING

1 Nuläge

1.1 Tjänsteöverföringar

Enligt 5 § 2 mom. i den gällande statstjänstemannalagen (750/1994) överförs tjänster som specificeras i statsbudgeten till en annan enhet vid samma ämbetsverk och övriga tjänster till ett ämbetsverk inom ett annat ministeriums förvaltningsområde genom beslut av statsrådet. I nuläget är det med stöd av 5 § i statstjänstemannalagen och 17 § i reglementet för statsrådet finansministeriet som fattar beslut om överföringar av personalresurser mellan förvaltningsområden. Det är ministeriet inom det överlåtande förvaltningsområdet som lägger fram ett förslag för finansministeriet om en överföring av personalresurser från ett förvaltningsområde till ett annat, i allmänhet på basis av ett förslag eller utlåtande av det överlåtande ämbetsverket. En förutsättning för ett sådant förslag är att ministerierna inom både det överlåtande och det mottagande förvaltningsområdet är ense om överföringen av personalresurserna och om hur överföringen ska genomföras. Till förslaget ska fogas utlåtanden av vilka behövliga godkännanden framgår. Beslutet i ärendet fattas av ministern på framställning av finansministeriets personal- och förvaltningspolitiska avdelning.

Ett ämbetsverks omkostnadsanslag kan för omfördelning av personalresurserna överföras till ett annat ämbetsverk för att användas för det ämbetsverkets omkostnader. Enligt 5 § i statstjänstemannalagen finns bestämmelser om överföring av behövligt anslag till ett annat ämbetsverk när en tjänst överförs i 7 a § i lagen om statsbudgeten (423/1988). Enligt 7 a § i lagen om statsbudgeten kan anslag som är avsedda för ett ämbetsverks eller en inrättnings verksamhet, så som närmare stadgas genom förordning, för omfördelning av personalresurserna överföras till ett annat ämbetsverk för att användas för motsvarande utgifter för det ämbetsverkets verksamhet.

I 7 a § 2 mom. i den lagen sägs att om överföring av anslag till ett ämbetsverk inom samma ministeriums förvaltningsområde beslutar ministeriet och om överföring till ett ämbetsverk inom ett annat ministeriums förvaltningsområde statsrådet på föredragning från finansministeriet.

En förutsättning för en sådan omfördelning av personalresurser som avses i 7 a § i lagen om statsbudgeten är enligt 18 § 1 mom. i förordning om statsbudgeten att den inte föranleder behov av överskridningar av anslag eller tilläggsbehov av annat slag.

1.2 Tjänsteförhållande för viss tid

Enligt 9 § i statstjänstemannalagen kan en person utnämnas till tjänsteman för viss tid eller annars tidsbegränsat, om arbetets art, ett vikariat, interimistisk skötsel av uppgifter som hör till en vakant tjänst eller praktik förutsätter ett tjänsteförhållande för viss tid. Härvid utnämns tjänstemannen inte till en tjänst utan till ett tjänsteförhållande. I paragrafens 3 mom. sägs att om en tjänsteman med stöd av 1 eller 2 mom. utnämns för viss tid ska av utnämningsbrevet framgå varför det är fråga om viss tid. Tjänstemannen ska utnämnas för hela den tid som utgör grund för visstidsanställningen, om inte något annat beslutas av särskilda skäl. För uppgifter som är av varaktig karaktär ska tjänsteförhållanden som gäller tills vidare i regel användas.

Tjänsteförhållandet för en tjänsteman som utnämnts för viss tid upphör utan uppsägning då denna tid gått ut. Tjänsteförhållandet för en tjänsteman som utnämnts för viss tid kan sägas upp så att det upphör under ett pågående tjänsteförhållande på en individuell grund eller en kollektiv grund på samma sätt som ett tjänsteförhållande som gäller tills vidare. Ett tjänsteför-

hållande anses inte gälla tills vidare även om tjänsteförhållanden för viss tid upprepade gånger har ingåtts efter varandra i strid med lagen. En tjänsteman som har utnämnts för viss tid utan någon sådan grund som föreskrivs i lagen har dock, när tjänstemannens tjänsteförhållande till ämbetsverket upphör till följd av att han eller hon inte längre utnämns till tjänsteman vid ämbetsverket, med stöd av 56 § i statstjänstemannalagen rätt att av ämbetsverket få en ersättning som motsvarar lönen för minst sex och högst 24 månader.

Enligt 3 § 2 mom. i lagen om kommunala tjänsteinnehavare (304/2003), nedan tjänsteinnehavarlagen, kan en tjänsteinnehavare anställas för viss tid endast på tjänsteinnehavarens egen begäran eller om det bestäms särskilt om anställning för viss tid eller om uppgiftens art, ett vikariat, ordnande av skötseln av de uppgifter som hör till ett vakant tjänsteförhållande eller någon annan jämförbar omständighet som ansluter sig till kommunens verksamhet och förutsätter ett tjänsteförhållande för viss tid så kräver.

Tjänsteförhållandet för en tjänsteinnehavare som anställts för viss tid upphör utan uppsägning då den tid för vilken tjänsteinnehavaren anställts har löpt ut. En tjänsteinnehavare som utan lagenlig grund anställts i ett tjänsteförhållande för viss tid har när tjänsteförhållandet upphör rätt att få en ersättning som motsvarar minst sex och högst 24 månaders lön.

1.3 Prövotid

Prövotiden kan användas för att bedöma om en person som utnämnts till tjänsteman är lämplig för tjänsten, dock inte när tjänstemannen utnämnts av republikens president eller statsrådet (10 § i statstjänstemannalagen). Prövotiden ger också tjänstemannen en möjlighet att bedöma om uppdraget motsvarar hans eller hennes förväntningar. Enligt 10 § i statstjänstemannalagen får prövotiden vara högst sex månader. Prövotiden räknas från och med den dag då personen utnämndes till tjänsten. Under prövotiden kan myndigheten eller tjänstemannen upplösa tjänsteförhållandet så att det upphör omedelbart. Myndigheten får dock inte upplösa tjänsteförhållandet på diskriminerande grunder eller annars på osakliga grunder, och ett beslut om upplösning av ett tjänsteförhållande måste motiveras. Till sin rättsliga karaktär motsvarar en prövotidshävning upplösning av ett tjänsteförhållande och då ska samma förfaranden iakttas som annars när ett tjänsteförhållande upplöses. Med stöd av 66 § i statstjänstemannalagen ska tjänstemannen således ges tillfälle att bli hörd i saken. På samma sätt ska respektive förtroendeman ges tillfälle att bli hörd med stöd av statstjänstemannaförordningen.

Vid anställning i tjänsteförhållande kan det enligt 8 § 1 mom. i tjänsteinnehavarlagen bestämmas att en prövotid på högst sex månader börjar när tjänsteutövningen inleds. I tjänsteförhållanden som understiger ett år kan prövotiden utgöra högst hälften av tjänsteförhållandets längd. På motsvarande sätt som enligt statstjänstemannalagen och arbetsavtalslagen (55/2001) kan vardera parten under prövotiden häva tjänsteförhållandet med omedelbar verkan.

1.4 Återanställningsskyldighet

I 32 § i statstjänstemannalagen bestäms det att om en tjänsteman har sagts upp av andra skäl än sådana som beror på tjänstemannen, och det ämbetsverk där tjänstemannen sagts upp inom 24 månader från utgången av uppsägningstiden behöver arbetskraft för samma eller liknande uppgifter, ska ämbetsverket hos den lokala arbetskraftsmyndigheten ta reda på om tidigare tjänstemän söker arbete genom denna myndighets förmedling. Om så är fallet, är det i första hand dessa tidigare tjänstemän, vilka uppfyller behörighetsvillkoren, som ämbetsverket ska erbjuda uppgifter eller tjänster där den utnämnande myndigheten inte är republikens president, statsrådets allmänna sammanträde, högsta domstolen eller högsta förvaltningsdomstolen. I sådana fall får tjänsterna besättas utan att de förklaras lediga.

I paragrafens 2 mom. föreskrivs det om tiden för återanställningsskyldigheten i samband med överlåtelse av rörelse. Enligt momentet gäller skyldigheten enligt 1 mom. förvärvare enligt 5 e § under nio månader från utgången av uppsägningstiden, om överlåtaren har sagt upp en tjänsteman före tidpunkten för överlåtelsen.

I förvaltningsutskottets betänkande som gavs när statstjänstemannalagen stiftades (FvUB 5—RP 291/1993 rd) konstateras i fråga om skyldigheten att återanställa en tjänsteman att ”vidare föreslår utskottet att fristen i l mom. förlängs från nio till 24 månader. Detta är motiverat med tanke på att staten arbetar inom ramen för anslag som avsätts i årliga budgeter. Den lydelse som utskottet föreslår kommer att leda till en översyn åtminstone under två hela budgetår. Tack vare detta råkar till exempel personer som i 15—20 år haft statlig anställning inte illa ut på grund av tillfälliga fluktuationer i anslagen. Det är inte heller på denna punkt motiverat att jämföra situationen med det som stadgas i lagen om arbetsavtal, eftersom behovet av personal inom den privata sektorn direkt är beroende av efterfrågan och löneanslagen inte på samma sätt är bundna vid kalenderår.”

Enligt 46 § i tjänsteinnehavarlagen är tiden för återanställande av en tjänsteinnehavare som sagts upp av ekonomiska orsaker eller av produktionsorsaker nio månader.

1.5 Avgångsåldern för tjänstemän

Enligt 35 § i statstjänstemannalagen upphör en tjänstemans tjänsteförhållande utan uppsägning eller annan åtgärd vars syfte är att tjänsteförhållandet ska upphöra vid utgången av den månad under vilken han eller hon uppnår avgångsåldern. Den allmänna avgångsåldern för statstjänstemän har varit 68 år sedan ingången av 2005. I enlighet med lagändring 193/2016 är avgångsåldern från och med den 1 april 2016 68 år för dem som är födda 1957 eller tidigare, 69 år för dem som är födda 1958—1961 och 70 år för dem som är födda 1962 eller därefter. En tjänsteman som uppnått avgångsåldern kan inte utnämnas till en tjänst eller ett tjänsteförhållande. Tjänsteförhållandet upphör utan uppsägning eller annan åtgärd vars syfte är att tjänsteförhållandet ska upphöra, vid utgången av den månad under vilken han eller hon uppnår avgångsåldern. Myndigheten ska ge tjänstemannen ett intyg över att tjänsteförhållandet har upphört med anledning av att avgångsåldern uppnåtts (34 § i statstjänstemannaförordningen).

Enligt 15 § i polisförvaltningslagen (110/1992) är avgångsåldern för polismän 68 år. Dessutom föreskrivs det om avgångsåldrar på 60 och 63 år för vissa tjänstegrupper inom polisen.

1.6 Tjänstledighet under tiden för prövotiden i en ny tjänst

I 65 § 4 mom. i statstjänstemannalagen bestäms det att om en tjänsteman som utnämnts till en tjänst utnämns till en annan statlig tjänst och till denna tjänst hör en prövotid, anses tjänstemannen ha avgått från sin tidigare tjänst när prövotiden har upphört, om inte det nya tjänsteförhållandet har upplösts under prövotiden. Tjänstemannen är tjänstledig från sin tidigare tjänst till dess att prövotiden i den nya tjänsten upphör.

2 Målsättning och de viktigaste förslagen

2.1 Målsättning

Ett mål för statsminister Juha Sipiläs regeringsprogram är att höja sysselsättningsgraden till 72 procent. Enligt statistikcentralen var Finlands sysselsättningsgrad 69,8 procent 2016. Vid ingången av 2017 trädde ändringar av arbetsavtalslagen i kraft. Ändringarna gällde förlängning av prövotiden, en möjlighet att anställa en långtidsarbetslös i ett anställningsförhållande för viss tid utan någon särskild grund samt en ökning av flexibiliteten i fråga om skyldigheten

att återanställa i uppsägningssituationer. Syftet med dessa ändringar är att främja en höjning av sysselsättningsgraden och bl.a. sysselsättningen av långtidsarbetslösa.

Syftet med propositionen är att i statstjänstemannalagen och lagen om kommunala tjänsteinnehavare ta in de ändringar av arbetsavtalslagen som trädde i kraft den 1 januari 2017 och således få dem att gälla statstjänstemän och kommunala tjänsteinnehavare. Syftena för ändringarna av arbetsavtalslagen har beskrivits i regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av arbetsavtalslagen, lagen om sjöarbetsavtal och lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice (RP 105/2016 rd). Genom lagen om ändring av arbetsavtalslagen (1458/2016) ändrades arbetsavtalslagen bl.a. i fråga om längden på prövotiden, så att det kan avtalas att prövotiden är högst sex månader i stället för fyra månader som tidigare. Dessutom föreskrevs det en möjlighet för arbetsgivaren att förlänga prövotiden om arbetstagaren under prövotiden har varit frånvarande från arbetet på grund av arbetsoförmåga eller familjeledighet. Skyldigheten att återanställa förkortades från nio månader till fyra månader eller om anställningsförhållandet när det upphörde hade fortgått utan avbrott minst 12 år, föreskrevs det att tiden för återanställande ska vara sex månader. Till lagen fogades också en bestämmelse om möjligheten att utan särskild grund ingå ett arbetsavtal för viss tid på högst ett år med en långtidsarbetslös.

2.2 De viktigaste förslagen

Överföring av tjänst

I propositionen föreslås det att tjänster som specificeras i statsbudgeten överförs till en annan enhet vid samma ämbetsverk genom beslut av det ministerium som saken gäller. Övriga tjänster överförs till ett ämbetsverk inom ett annat ministeriums förvaltningsområde genom beslut av det ministerium från vars förvaltningsområde tjänsterna överförs. Finansministeriet ska underrättas om beslutet. Avsikten är att på det här sättet förenkla förfarandet i samband med tjänsteöverföringar. Eftersom en förutsättning för överföringen av en tjänst är att ministerierna inom det överlåtande och det mottagande förvaltningsområdet, det överlåtande och mottagande ämbetsverket samt den tjänsteman som överförs är ense om överföringen av personalresursen och om hur överföringen ska genomföras, behövs det inte något beslut av finansministeriet och ministern där.

När det gäller överföringar av tjänster föreslås i propositionen också att i 5 § 1 mom. i statstjänstemannalagen stryks omnämnandet av att bestämmelser om överföring av behövligt anslag till ett annat ämbetsverk finns i 7 a § i lagen om statsbudgeten.

Tjänsteförhållande för viss tid

Utnämning till ett tjänsteförhållande för viss tid förutsätter att de förutsättningar som anges i 9 § i statstjänstemannalagen uppfylls. En person kan enligt lagen utnämnas till ett tjänsteförhållande för viss tid, om arbetets art, ett vikariat, interimistisk skötsel av uppgifter som hör till en vakant tjänst eller praktik förutsätter ett tjänsteförhållande för viss tid.

En kommunal tjänsteinnehavare kan enligt 3 § 2 mom. i tjänsteinnehavarlagen anställas för viss tid endast på tjänsteinnehavarens egen begäran eller om det bestäms särskilt om anställning för viss tid eller om uppgiftens art, ett vikariat, ordnande av skötseln av de uppgifter som hör till ett vakant tjänsteförhållande eller någon annan jämförbar omständighet som ansluter sig till kommunens verksamhet och förutsätter ett tjänsteförhållande för viss tid så kräver.

Det föreslås att en ny bestämmelse fogas till statstjänstemannalagen och tjänsteinnehavarlagen, enligt vilken utnämning till ett tjänsteförhållande för viss tid på högst ett år inte förutsät-

ter någon sådan grund som föreskrivs i lagen, om den som utnämns till tjänsteförhållandet enligt uppgift från arbets- och näringsbyrån har varit arbetslös arbetssökande utan avbrott under de senaste 12 månaderna. Ett tjänste- eller arbetsavtalsförhållande på högst två veckor utgör emellertid inget avbrott i arbetslösheten. Myndigheten kan utnämna en person till högst två nya tjänsteförhållanden för viss tid inom ett år från det att det första tjänsteförhållandet för viss tid började. Då får den sammanräknade totala längden för tjänsteförhållandena för viss tid dock inte överskrida ett år.

Avsikten med de föreslagna bestämmelserna är att sänka tröskeln för att utnämna långtidsarbetslösa till tjänsteförhållanden för viss tid.

Prövotid

Enligt 10 § i statstjänstemannalagen kan det vid utnämning av en tjänsteman bestämmas att tjänsteförhållandet under en prövotid på högst sex månader kan upplösas av såväl den utnämnande myndigheten som tjänstemannen. En motsvarande bestämmelse om längden på prövotiden för en kommunal tjänsteinnehavare finns i 8 § i tjänsteinnehavarlagen. I denna proposition finns det inte något behov av att föreslå en motsvarande ändring om den maximala prövotiden som i arbetsavtalslagen, eftersom statstjänstemannalagen och tjänsteinnehavarlagen redan för närvarande möjliggör en prövotid på högst sex månader. I propositionen föreslås det dock att myndigheten ska få möjlighet att förlänga prövotiden om tjänstemannen eller tjänsteinnehavaren under prövotiden har varit frånvarande från arbetet på grund av arbetsoförmåga eller familjeledighet.

Syftet med prövotiden förverkligas inte om tjänstemannen eller tjänsteinnehavaren under prövotiden har varit frånvarande från tjänsteutövningen under en längre tid. Därför föreslås det i propositionen att myndigheten ska kunna förlänga prövotiden med en månad för varje period av 30 kalenderdagar som arbetsoförmågan eller familjeledigheten fortgår. Myndigheten ska innan prövotiden går ut underrätta tjänstemannen och tjänsteinnehavaren om att prövotiden förlängts.

I propositionen föreslås dessutom att bestämmelsen om prövotidshävning i 10 § preciseras genom att hänvisningen till 11 § stryks.

Återanställningsskyldighet

Regeringens mål är att göra återanställningsskyldigheten smidigare vid uppsägningar. Återanställningsskyldigheten som det föreskrivs om i arbetsavtalslagen förkortades till fyra månader genom en bestämmelse i 6 § som trädde i kraft 2017. Om anställningsförhållandet har fortgått utan avbrott minst 12 år, är tiden för skyldigheten att återanställa emellertid sex månader.

I denna proposition föreslås det att tiden för skyldigheten att återanställa i 34 § i statstjänstemannalagen ska förkortas från nuvarande 24 månader till sex månader. Det föreslås inte några andra ändringar i skyldigheten att återanställa. Ämbetsverket ska således erbjuda uppgiften eller tjänsten åt tidigare tjänstemän, vilka uppfyller behörighetsvillkoren, om tidigare tjänstemän, som sagts upp av andra skäl än sådana som beror på tjänstemannen, söker arbete via arbetskraftsmyndigheten. Motsvarande skyldighet att återanställa gäller även förvärvare som avses i 5 e § i statstjänstemannalagen i samband med överlåtelse av rörelse, om överlåtaren har sagt upp en tjänsteman före tidpunkten för överlåtelsen.

Det föreslås att återanställningstiden på nio månader som det föreskrivs om i 46 § i tjänsteinnehavarlagen förkortas till fyra månader. Om tjänsteinnehavarens tjänsteförhållande har varat 12 år, föreslås tiden för återanställande dock vara sex månader.

Avgångsåldern för tjänstemän

I propositionen föreslås det att en tjänstemans tjänsteförhållande med tjänstemannens samtycke ska kunna förlängas med högst två år trots uppnådd avgångsålder.

I lagen om kommunala tjänsteinnehavare finns en motsvarande bestämmelse, som dock inte inbegriper någon maximitid på två år. Enligt 34 § 1 mom. 6 punkten i den lagen upphör ett tjänsteförhållande utan uppsägning och uppsägningstid vid utgången av den kalendermånad under vilken tjänsteinnehavaren uppnår avgångsåldern, om inte med tjänsteinnehavaren avtalas om att tjänsteförhållandet fortsätter för viss tid.

Tjänstledighet under tiden för prövotiden i en ny tjänst

I propositionen föreslås det ändringar i statstjänstemannalagen i den bestämmelse, enligt vilken tjänstemannen är tjänstledig från sin tidigare tjänst till dess att prövotiden i den nya tjänsten upphör. Bestämmelsen preciseras så att tjänstemannen är tjänstledig till dess att prövotiden på högst sex månader i den nya tjänsten upphör.

3 Propositionens konsekvenser

3.1 Anställande av långtidsarbetslös i tjänsteförhållande för viss tid, förlängning av prövotiden samt förkortning av tiden för återanställningsskyldigheten

I regeringens proposition som har samband med en ändring av arbetsavtalslagen 105/2016 rd (s. 17—20) finns det konsekvensbedömningar som gäller anställande av långtidsarbetslösa i anställningsförhållanden för viss tid utan särskilda grunder, förlängning av prövotiden samt förkortning av tiden för återanställningsskyldigheten.

I den ovannämnda regeringspropositionen konstateras det att anställande av långtidsarbetslösa i anställningsförhållanden för viss tid utan särskilda grunder i viss mån kan orsaka en administrativ börda för de offentliga arbets- och näringstjänsterna eftersom långtidsarbetslösheten ska kunna bekräftas på ett tillförlitligt sätt och arbetssökanden ska kunna få ett intyg på det. Sysselsättningen av långtidsarbetslösa bidrar emellertid till att arbets- och näringsförvaltningens börda i övrigt minskar. Det samma gäller således också ändringen av statstjänstemannalagen och tjänsteinnehavarlagen, enligt vilken en långtidsarbetslös ska kunna utnämnas till ett tjänsteförhållande för viss tid utan en sådan grund som föreskrivs i lagen.

Utnämning av en långtidsarbetslös till ett tjänsteförhållande för viss tid utan en sådan grund som föreskrivs i lagen sänker tröskeln för att välja en långtidsarbetslös till ett tjänsteförhållande för viss tid och förbättrar på detta sätt möjligheterna till sysselsättning för långtidsarbetslösa.

Till förlängningen av prövotiden kan enligt den regeringsproposition som har samband med en ändring av arbetsavtalslagen anknyta riskfaktorer i form av diskriminering när det är fråga om familjeledighet även om prövotidshävningar inte får göras på basis av graviditet eller familjeledighet. I och med lagändringen går det emellertid att undvika sådana tvister som kan uppstå då arbetstagarens familjeledighet börjar innan arbetsgivaren ordentligt har hunnit bedöma arbetstagarens lämplighet för arbetsuppgiften. En förlängning av prövotiden i fall av lång sjukfrånvaro torde även i viss mån minska antalet sådana situationer där det är oklart huruvida prövotidshävningen de facto beror på arbetstagarens sjukdom.

När det gäller skyldigheten att återanställa minskar myndighetens administrativa börda eftersom den tid då myndigheten är skyldig att ta reda på hos arbetskraftsmyndigheten om tidi-

gare tjänstemän söker arbete är kortare än enligt gällande statstjänstemannalag. Lagändringen kan i viss mån öka arbetskraftsomsättningen. Offentligheten när det gäller tjänsteansökan och utnämningsprocessen garanterar emellertid att den sökande som bäst uppfyller behörighetsvillkoren utnämns till tjänsten. Detta bidrar till att skydda ställningen för tidigare tjänstemän och tjänsteinnehavare även efter att tiden för återanställningsskyldigheten gått ut. Hos staten och kommunerna har en förkortning av tiden för återanställningsskyldigheten således inte på samma sätt samband med större frihet för arbetsgivaren att utan begränsningar välja den mest lämpade personen för en uppgift, så som det sägs på sidan 20 i den regeringsproposition som har samband med en ändring av arbetsavtalslagen.

3.2 Tjänsteöverföringar

Den administrativa börda som föranleds av tjänsteöverföringar minskar när förfarandet görs smidigare, eftersom tjänsteöverföringarna inte längre förutsätter beslut av finansministeriet och ministern där.

3.3 Förlängning av tjänsteförhållande efter uppnådd avgångsålder

Det är inte möjligt att på förhand uppskatta hur ofta tjänstemäns tjänsteförhållanden kommer att förlängas efter uppnådd avgångsålder. Genom lagändringen är det emellertid möjligt att i någon mån förlänga statstjänstemännens arbetskarriärer samt att ge möjlighet till flexibilitet t.ex. i sådana fall då en tjänsteman som uppnått avgångsåldern har sådan sakkunskap som ännu behövs i organisationen. Utnyttjandet av möjligheten att förlänga anställningen med högst två år ska basera sig på arbetsgivarens initiativ och prövning. Det kan uppskattas att behovet av att förlänga tjänsteförhållanden med högst två år snarare kommer att gälla enstaka fall än att vara en allmänt använd möjlighet till flexibilitet, i synnerhet med tanke på att avgångsåldern gradvis höjs till 70 år.

Genom ändringen görs ställningen för statliga tjänstemän mera lik ställningen för kommunala tjänsteinnehavare, eftersom det i lagen om kommunala tjänsteinnehavare föreskrivs om en möjlighet att med tjänsteinnehavaren avtala om att tjänsteförhållandet fortsätter för viss tid efter att avgångsåldern uppnåtts. Också enligt 6 kap. 1 a § i arbetsavtalslagen kan arbetsgivaren och arbetstagaren avtala om att anställningsförhållandet förlängs efter att arbetstagaren uppnått avgångsåldern.

4 Beredningen av propositionen

Regeringens proposition har beretts vid finansministeriet. Utkastet till regeringsproposition sändes den 24 maj 2017 på remiss till alla ministerier och statens huvudavtalsorganisationer. Yttranden inkom från inrikesministeriet och dess gränsbevakningsavdelning, i fråga om ämbetsverkena inom inrikesministeriets förvaltningsområde från Skyddspolisen, Migrationsverket, Polisstyrelsen, Nödcentralsverket och Räddningsinstitutet, samt från jord- och skogsbruksministeriet, kommunikationsministeriet, arbets- och näringsministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, miljöministeriet och löntagarorganisationen Pardia rf. Dessutom gav statens huvudavtalsorganisationer ett gemensamt yttrande i ärendet. Undervisnings- och kulturministeriet meddelande att det inte har något att yttra om propositionen.

Remissinstanserna ansåg att de ändringar som föreslås i statstjänstemannalagen i princip är behövliga och värda att understödjas. I den fortsatta beredningen av propositionen har man strävat efter att beakta de kommentarer och ändringsförslag som framfördes i yttrandena.

De samarbetsförhandlingar som krävs enligt lagen om samarbete inom statens ämbetsverk och inrättningar (1233/2013) har förts om propositionen med de huvudavtalsorganisationer som

företräder de statligt anställda. Huvudavtalsorganisationerna motsätter sig den ändring av 32 § som föreslås i propositionen och som gäller en förkortning av tiden för återanställningsskyldigheten.

Diskussioner om ändringarna av tjänsteinnehavarlagen har förts med de kommunala huvudavtalsorganisationerna samt kommunala arbetsmarknadsverket.

Inrikesministeriet sände förslaget till ändring av 15 § i polisförvaltningslagen på remiss till följande: Polisstyrelsen, Skyddspolisen, Finlands Polisorganisationers Förbund rf, Löntagarorganisationen Pardia rf, Förbundet för den offentliga sektorn och välfärdsområdena JHL rf, Förhandlingsorganisationen för offentliga sektorns utbildade FOSU rf, Poliisi-, ulosotto-, syyttäjä- ja maistraattilakimiesten edunvalvontajärjestö PUSH ry, Poliisihallinnon Päälliköt ja Asiantuntijat POLPA ry, Suomen nimismiesyhdistys ry samt Poliisilakimiehet ry. I huvudsak hade remissinstanserna inget att anmärka på i förslaget. Ändringen av bestämmelsen om polismännens avgångsålder behandlades dessutom i polisens samarbetsdelegation och Polisstyrelsen organ för samarbetsförhandlingar samt genom ett skriftligt förfarande i inrikesförvaltningens samarbetsorgan.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag

1.1 Statstjänstemannalagen

5 §. I paragrafens *1 mom.* stryks omnämnandet av att bestämmelser om överföring av behövligt anslag till ett annat ämbetsverk när tjänster överförs finns i 7 a § i lagen om statsbudgeten. När en tjänst överförs till ett annat ämbetsverk är det enligt statstjänstemannalagen inte längre nödvändigt att även ett behövligt anslag överförs. Därför kan också att hänvisningen till 7 a § i lagen om statsbudgeten strykas i 5 § 1 mom. i statstjänstemannalagen.

I 7 a § i lagen om statsbudgeten föreskrivs det emellertid fortfarande om möjligheten att överföra anslag för omfördelning av personalresurserna samt om behörigheten att besluta om överföring av anslag till andra ämbetsverk. När överföringar av tjänster och anslag bereds ska det ansvariga ministeriet se till att det korrekta förfarandet tillämpas vid beslutsfattandet.

Ändringen *av 2 mom.* gäller den myndighet som fattar beslutet om överföringen av tjänsten. Det föreslås att tjänster som specificeras i statsbudgeten överförs till en annan enhet vid samma ämbetsverk genom beslut av det ministerium som saken gäller. Övriga tjänster överförs till ett ämbetsverk inom ett annat ministeriums förvaltningsområde genom beslut av det ministerium från vars förvaltningsområde tjänsterna överförs. Finansministeriet ska underrättas om beslutet. Avsikten är således att förtydliga behörigheten i samband med tjänsteöverföringar samt att förenkla förfarandet.

Det ministerium som fattar beslutet om överföringen av tjänsten ska säkerställa att det inte är fråga om en så omfattande överföring av personalresurser att förvaltningens verksamhetspolitik som godkänts av riksdagen måste utvärderas på nytt eller att de centrala riktlinjerna för förvaltningsområdets verksamhet ändras eller att det krävs sådana anslagsöverföringar som bör genomföras i samband med den normala budgetbehandlingen. Detta innebär att endast enstaka tjänsteöverföringar kan genomföras under budgetåret. Mer omfattande ändringar genomförs i samband med den normala budgetbehandlingen.

9 c §. Det föreslås att det fogas en ny 9 c § till statstjänstemannalagen. Enligt den föreslagna nya paragrafen förutsätter utnämning till ett tjänsteförhållande för viss tid på högst ett år inte en sådan grund som föreskrivs i 9 § 1 mom., om den som utnämns till tjänsteförhållandet enligt uppgift från arbets- och näringsbyrån har varit arbetslös arbetssökande utan avbrott under de senaste 12 månaderna. De grunder som föreskrivs i 9 § 1 mom. är arbetets art, ett vikariat, interimistisk skötsel av uppgifter som hör till en vakant tjänst eller praktik. Ett tjänste- eller arbetsavtalsförhållande på högst två veckor utgör emellertid inget avbrott i arbetslösheten.

Myndigheten kan göra förfrågningar hos arbets- och näringsbyrån om lämpliga arbetssökande för den lediga platsen. Arbets- och näringsbyrån kan lämna ut uppgifter om sådana personer, om dessa har gett sitt samtycke därtill. Myndigheten ska ha rätt att utnämna en person som enligt uppgift från arbets- och näringsbyrån har varit arbetslös arbetssökande under de senaste 12 månaderna till ett tjänsteförhållande för viss tid utan en sådan grund som anges i 9 § 1 mom. Myndigheten ska kunna lita på arbets- och näringsbyråns uppgifter, vilket innebär att en utnämning till ett tjänsteförhållande för viss tid är giltig även om arbets- och näringsbyråns uppgifter skulle visa sig vara felaktiga. Detta betonas av paragrafens formulering, enligt vilken förutsättningen för utnämning till ett tjänsteförhållande för viss tid är att den person som utnämns är långtidsarbetslös enligt uppgift från arbets- och näringsbyrån, och således inte personens faktiska långtidsarbetslöshet.

Inom loppet av ett år från att det första tjänsteförhållandet för viss tid började kan personen av samma myndighet utnämnas till högst två nya tjänsteförhållanden för viss tid. Då får den sammanräknade totala längden för tjänsteförhållandena för viss tid dock inte överskrida ett år. Mellan tjänsteförhållandena för viss tid kan det förekomma avbrott eller t.ex. ett tjänsteförhållande för viss tid som personen har utnämnts till med stöd av 9 § i statstjänstemannalagen. Den föreslagna 9 c § inverkar således inte på tillämpningen av 9 § i statstjänstemannalagen.

Om exempelvis ett tjänsteförhållande för viss tid på ett halvt år börjar den 16 januari 2018, kan ett nytt tjänsteförhållande för viss tid på ett halvt år börja senast den 15 januari 2019. Det senare tjänsteförhållandet skulle således ännu börja inom ett år från att det första tjänsteförhållandet började och tjänsteförhållandenas sammanräknade totala längd blir ett år.

För att begreppet arbetslös arbetssökande ska vara så entydigt som möjligt, föreslås i paragrafens 3 mom. att en person ska betraktas som arbetslös arbetssökande i enlighet med vad som föreskrivs i 1 kap. 3 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice (916/2012). Den nämnda bestämmelsen innehåller definitioner på arbetslös och arbetssökande.

En person som utnämns till ett tjänsteförhållande för viss tid med stöd av den föreslagna 9 c §, ska i samtliga fall uppfylla de allmänna behörighetsvillkoren samt eventuella särskilda behörighetsvillkor enligt statstjänstemannalagen. På ett tjänsteförhållande tillämpas dessutom bestämmelsen om prövotid i 10 § i statstjänstemannalagen. Finansministeriet har gett en anvisning om de principer som ska iakttas när tjänster tillsätts. I anvisningen sägs att om en person utnämns till ett tjänsteförhållande för över ett års tid ska vid ansökningsförfarandet iakttas samma principer som vid utnämning till tjänst. Eftersom en person med stöd av den föreslagna 9 c § kan utnämnas till ett tjänsteförhållande för viss tid på högst ett år, är det inte nödvändigt att använda ett öppet ansökningsförfarande, utan förfarandet är upp till myndigheten. När en person utnämns till ett tjänsteförhållande för viss tid med stöd av 9 c §, ska det emellertid i utnämningsbrevet nämnas eller annars antecknas att utnämningen har gjorts med stöd av 9 c § i statstjänstemannalagen.

Eftersom utnämning till ett tjänsteförhållande för viss tid enligt 9 c § i statstjänstemannalagen inte förutsätter något skäl som avses i 9 § 1 mom., kan inte heller lagens 56 § tillämpas på tjänsteförhållanden för viss tid som ingås med stöd av 9 c §. Enligt 56 § har en tjänsteman rätt till ersättning när tjänsteförhållandet upphör, om utnämningen har gjorts i strid med 9 § 1 mom.

10 §. Paragrafens *1 mom.* som gäller prövotiden ändras för det första så att hänvisningen till 11 § stryks i fråga om prövotidshävning. I 11 § i statstjänstemannalagen finns det inte längre någon uttrycklig bestämmelse om diskrimineringsgrunderna, utan enligt paragrafen finns bestämmelser om likabehandling och förbud mot diskriminering i diskrimineringslagen (1325/2014). Bestämmelser om jämställdhet och förbud mot diskriminering på grund av kön finns i lagen om jämställdhet mellan kvinnor och män (609/1986). Momentets ordalydelse ändras så att upplösandet inte får ske på diskriminerande grunder eller annars på osakliga grunder med hänsyn till syftet med prövotiden. Momentet ändras inte i sak.

Nytt är att det i 1 mom. föreslås att myndigheten ska ha rätt att förlänga prövotiden om tjänstemannen under prövotiden har varit frånvarande från arbetet på grund av arbetsoförmåga eller familjeledighet. Enligt förslaget ska prövotiden kunna förlängas med en månad för varje period av 30 kalenderdagar som arbetsoförmågan eller familjeledigheten fortgår.

Med tanke på tillämpningen av bestämmelsen har det ingen betydelse vad som orsakade arbetsoförmågan. Arbetsoförmågan kan bero på till exempel sjukdom, olycksfall på fritiden och

olycksfall i arbetet. Med familjeledighet avses moderskaps-, faderskaps- och föräldraledighet samt vårdledighet, även om vårdledighet sannolikt inte hålls under prövotiden.

Alla kalenderdagar inklusive lediga dagar som ingår i en period av arbetsoförmåga eller familjeledighet beaktas när kalenderdagarna räknas. Om en tjänsteman som arbetar en vanlig fem dagars vecka är arbetsoförmögen på fredagen, veckoslutet och den därpå följande måndagen, blir det fyra kalenderdagar, trots att lördag och söndag inte är arbetsdagar. På motsvarande sätt motsvarar en veckas familjeledighet sju kalenderdagar.

Exempel: Tjänstemannens prövotid på sex månader började den 15 februari 2017 och var således avsedd att upphöra den 14 augusti 2017. På grund av arbetsoförmåga var tjänstemannen frånvarande från tjänsteutövningen 20.7—21.8.2017, dvs. totalt 33 dagar. Dock inföll endast 26 kalenderdagar av perioden av arbetsoförmåga under prövotiden. Myndigheten har inte rätt att förlänga prövotiden.

Prövotiden kan på nytt förlängas med en månad om tjänstemannens perioder av arbetsoförmåga eller familjeledighet utökas med ytterligare 30 kalenderdagar. I detta hänseende beaktas också de kalenderdagar som infaller under den förlängda prövotiden, om myndigheten har meddelat att prövotiden förlängs.

Exempel: Tjänstemannens prövotid på sex månader började den 15 februari 2017 och var således avsedd att upphöra den 14 augusti 2017. Tjänstemannen var arbetsoförmögen 19.6—31.8.2017. Under den faktiska prövotiden 19.6–15.8.2017 utgjorde perioden av arbetsoförmåga 57 kalenderdagar. Arbetsgivaren hade således rätt att förlänga prövotiden med en månad. Eftersom arbetsoförmågan har fortgått under prövotiden, så att arbetsoförmågan varade ytterligare 30 kalenderdagar, har myndigheten rätt att förlänga prövotiden med ytterligare en månad fram till den 14 oktober 2017.

Prövotiden förlängs inte automatiskt till följd av tjänstemannens perioder med arbetsoförmåga eller familjeledighet. Om villkoren för att fortsätta prövotiden uppfylls, och myndigheten vill utnyttja möjligheten att förlänga prövotiden, ska myndigheten underrätta tjänstemannen om att prövotiden förlängs innan den annars upphör.

32 §. Det föreslås att paragrafens *1 mom.* ändras i fråga om tiden för återanställningsskyldigheten. Enligt propositionen ska återanställningsskyldigheten på 24 månader förkortas till sex månader. Att det är fråga om myndighetsverksamhet är inte en orsak till varför den återanställningsskyldighet som gäller tjänstemän i väsentlig grad skulle avvika från den återanställningsskyldighet som gäller anställda i arbetsavtalsförhållande. Enligt statstjänstemannalagen ska återanställningsskyldigheten emellertid vara sex månader i samtliga fall. Det anses inte vara nödvändigt att i statstjänstemannalagen föreskriva om längden på två olika skyldigheter att återanställa såsom i arbetsavtalslagen.

Enligt 32 § 1 mom. i den gällande statstjänstemannalagen ska ämbetsverket hos den lokala arbetskraftsmyndigheten ta reda på om tidigare tjänstemän söker arbete genom denna myndighets förmedling. Momentet ändras så att ordet lokala stryks, eftersom systemet numera är landsomfattande. I övrigt motsvarar skyldigheten att återanställa gällande lag.

Paragrafens *2 mom.* ändras så att skyldigheten att återanställa enligt 1 mom. på motsvarande sätt gäller även förvärvare enligt 5 e §, om överlåtaren har sagt upp en tjänsteman före tidpunkten för överlåtelsen. Enligt 32 § 2 mom. i den gällande statstjänstemannalagen är återanställningstiden nio månader i situationer som gäller överlåtelse av rörelse, så enligt förslaget förkortas denna tid med tre månader.

35 §. Det föreslås att bestämmelsen om tjänstemännens avgångsålder i paragrafens *1 mom.* ändras så att tjänsteförhållandet med tjänstemannens samtycke kan förlängas med högst två år trots att tjänstemannen uppnått avgångsåldern. Förlängningen av ett tjänsteförhållande ska i regel basera sig på myndighetens initiativ. Det kan vara fråga om att arbetsgivaren fortfarande, trots att tjänstemannen uppnått avgångsåldern, behöver tjänstemannens arbetsinsats och sakkunskap t.ex. för slutförande av ett projekt som tjänstemannen ansvarar för eller av någon annan orsak som har samband med ämbetsverkets arbetssituation. Förlängningen av ett tjänsteförhållande förutsätter emellertid samförstånd mellan tjänstemannen och myndigheten. Förlängningen av ett tjänsteförhållande baserar sig således inte på tjänstemannens egen anmälan. Om parterna är oeniga om förlängningen, upphör tjänsteförhållandet senast när den föreskrivna avgångsåldern uppnåtts. Möjligheten att förlänga tjänsteförhållandet efter att avgångsåldern uppnåtts gäller personer i ordinarie tjänster. Eftersom det inte sker någon ny utnämning är det ändamålsenligt att personen fortsätter i samma uppgifter, varvid också anställningsvillkoren förblir oförändrade.

Om tjänsteförhållandet förlängs, upphör det inte när avgångsåldern uppnåtts, utan omvandlas till ett tjänsteförhållande för viss tid. Tjänsteförhållandet upphör utan uppsägning när den tid som tjänsteförhållandet förlängts har gått ut. Avsikten är att ett tjänsteförhållande ska kunna förlängas en gång och att längden för förlängningen då ska bestämmas inom ramen för den gräns på två år som föreskrivs i paragrafen. En tjänstemans rätt att säga upp sig begränsas inte utan förblir den samma som enligt gällande bestämmelser.

I fråga om de tjänstemän som utnämns av republikens president eller vid statsrådets allmänna sammanträde föreskrivs i 5 § 4 punkten i reglementet för statsrådet (262/2003) att statsrådets allmänna sammanträde beviljar rätt för tjänstemannen att kvarstå i tjänsten efter uppnådd avgångsålder. I fråga om ämbetsverkets chef fattas beslutet om förlängning av tjänsteförhållandet av ministeriet och i fråga om övriga tjänstemän av ämbetsverket.

65 §. Det föreslås att bestämmelsen i paragrafens *4 mom.* om att tjänstemannen är tjänstledig från sin tidigare tjänst till dess att prövotiden i den nya tjänsten upphör, preciseras så att tjänstemannen är tjänstledig till dess att prövotiden på högst sex månader i den nya tjänsten upphör.

Eftersom det i denna proposition också föreslås att prövotiden ska kunna förlängas om tjänstemannen under prövotiden har varit frånvarande från tjänsteutövningen på grund av arbetsoförmåga eller familjeledighet, kan möjligheten att förlänga prövotiden föranleda problem i situationer där en tjänsteman med stöd av lagen är tjänstledig från sin tidigare tjänst till dess att prövotiden i den nya tjänsten upphör. Därför är det nödvändigt att i lagen precisera att tjänstemannen är tjänstledig från sin tidigare tjänst till dess att prövotiden på högst sex månader i den nya tjänsten upphör. Om en tjänsteman har en prövotid på t.ex. sex månader i sin nya tjänst och tjänstemannen är frånvarande från tjänsteutövningen på grund av arbetsoförmåga och prövotiden på denna grund förlängs med t.ex. 30 dagar, är det upp till myndigheten (för den tidigare tjänsten) om tjänstledighet beviljas för den tid som överstiger sex månader.

1.2 Lagen om kommunala tjänsteinnehavare

3 a §. *Anställning av en person som är långtidsarbetslös i tjänsteförhållande för viss tid.* Denna paragraf är ny. Till innehållet motsvarar paragrafen den ändring som genom lag 1448/2016 gjordes i arbetsavtalslagen. Enligt paragrafen kan en långtidsarbetslös person anställas i ett tjänsteförhållande för viss tid utan en sådan grund som anges i 3 §, om personen enligt uppgift från arbets- och näringsbyrån har varit arbetslös arbetssökande utan avbrott de senaste 12 månaderna.

Arbetsgivaren kan göra förfrågningar hos arbets- och näringsbyrån om lämpliga arbetssökande för den lediga arbetsplatsen. Arbets- och näringsbyrån kan lämna ut uppgifter om sådana personer, om dessa har gett sitt samtycke därtill. Arbetsgivaren har rätt att anställa personer som enligt uppgift från arbets- och näringsbyrån har varit arbetslösa arbetssökande under de senaste 12 månaderna till tjänsteförhållanden för viss tid utan en sådan grund som anges i 3 § 2 mom. Arbetsgivaren ska kunna lita på arbets- och näringsbyråns uppgifter, vilket innebär att en anställning i ett tjänsteförhållande för viss tid är giltig även om arbets- och näringsbyråns uppgifter skulle visa sig vara felaktiga. Detta betonas av paragrafens formulering, enligt vilken förutsättningen för anställning för viss tid är att den person som anställs är långtidsarbetslös enligt uppgift från arbets- och näringsbyrån, och således inte personens faktiska långtidsarbetslöshet.

För att begreppet arbetslös arbetssökande ska vara så entydigt som möjligt, konstateras i paragrafens 2 mom. att en person ska betraktas som arbetslös arbetssökande i enlighet med vad som föreskrivs i 1 kap. 3 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice. Den nämnda bestämmelsen innehåller definitioner på arbetslös och arbetssökande.

En långtidsarbetslös kan anställas för högst ett år utan en sådan grund som anges i 3 § 2 mom. Anställningar i tjänsteförhållanden för viss tid som är kortare än ett år är också möjliga högst tre gånger, förutsatt att den sammanräknade totala längden för tjänsteförhållandena för viss tid inte överskrider ett år. Mellan tjänsteförhållandena för viss tid kan det förekomma avbrott eller t.ex. en anställning för viss tid i arbetsavtals- eller tjänsteförhållande.

Det är enbart fråga om grunden för att ingå ett tjänsteförhållande för viss tid. Genom bestämmelsen slopas således inte arbetsgivarens skyldighet att erbjuda extra arbete till redan anställda deltidsanställda eller permitterade tjänsteinnehavare eller tjänsteinnehavare som omfattas av återanställningsskyldigheten.

När en anställning för viss tid inte längre är möjlig av den anledningen att ett år har gått, kan personen efter det fortfarande anställas för viss tid på de grunder som anges i 3 § 2 mom.

4 §. *Offentligt ansökningsförfarande.* Enligt 4 § i den gällande lagen kan anställning i ett tjänsteförhållande med avvikelse från 1 mom. ske utan ansökningsförfarande, när det är fråga om bl.a. anställning av vikarie eller anställning för viss tid i ett vakant tjänsteförhållande. I de situationer som avses i 3 a § i lagförslaget förutsätter anställning i ett tjänsteförhållande för viss tid inte någon grund, dvs. det behöver varken vara fråga om ett vikariat eller ett vakant tjänsteförhållande. Detta innebär att paragrafens 3 mom. behöver ändras så att anställning i tjänsteförhållande kan ske utan offentligt ansökningsförfarande även i de fall som avses i 3 a §.

8 §. *Prövotid.* Andra meningen i paragrafens *1 mom.* ändras så att i ett tjänsteförhållande för viss tid får prövotiden, inklusive förlängningar, vara högst hälften av tiden för tjänsteförhållandet, dock inte längre än sex månader. Begränsningarna gäller alltså prövotidens totala längd, som omfattar den ursprungliga avtalade prövotiden och de förlängningar av prövotiden som görs med stöd av det nya 2 mom. Den totala längden av prövotiden får inte överskrida hälften av varaktigheten av ett anställningsförhållande för viss tid eller sex månader. I paragrafen föreslås ett nytt 2 mom., varvid nuvarande 2 och 3 mom. blir 3 och 4 mom.

I det nya *2 mom.* föreskrivs om arbetsgivarens möjlighet att förlänga prövotiden, om tjänsteinnehavaren har varit frånvarande från arbetet på grund av arbetsoförmåga eller familjeledighet. Till innehållet motsvarar bestämmelsen den ändring som gjorts i 1 kap. 4 § i arbetsavtalslagen. Med tanke på tillämpningen av bestämmelsen har det ingen betydelse vad som orsakade arbetsoförmågan. Arbetsoförmågan kan bero på till exempel sjukdom, olycksfall på fritiden och olycksfall i arbetet. Med familjeledighet avses moderskaps-, faderskaps- och föräldraledighet

samt vårdledighet, även om den sistnämnda ledigheten förmodligen inte tas ut under prövotiden.

Enligt förslaget ska prövotiden kunna förlängas med en månad för varje period av 30 kalenderdagar som arbetsoförmågan eller familjeledigheten fortgår. Alla kalenderdagar inklusive lediga dagar som ingår i en period av arbetsoförmåga eller familjeledighet beaktas när kalenderdagarna räknas. Om en tjänsteinnehavare som arbetar en vanlig fem dagars vecka är arbetsoförmögen på fredagen, veckoslutet och den därpå följande måndagen, blir det fyra kalenderdagar, trots att lördag och söndag inte är arbetsdagar. På motsvarande sätt motsvarar en veckas familjeledighet sju kalenderdagar.

Arbetsgivaren har möjlighet att förlänga prövotiden endast med stöd av sådana kalenderdagar som ingår i en period av arbetsoförmåga eller familjeledighet och som infallit under prövotiden.

Exempel: Tjänsteinnehavarens prövotid på sex månader började den 15 februari 2017 och var således avsedd att upphöra den 14 augusti 2017. På grund av arbetsoförmåga var tjänsteinnehavaren frånvarande från arbetet 20.7—21.8.2017, dvs. totalt 33 dagar. Dock inföll endast 27 kalenderdagar av perioden av arbetsoförmåga under prövotiden. Arbetsgivaren har inte rätt att förlänga prövotiden.

Prövotiden kan på nytt förlängas med en månad om tjänsteinnehavarens perioder av arbetsoförmåga eller familjeledighet utökas med ytterligare 30 kalenderdagar. I detta hänseende beaktas också de kalenderdagar som infaller under den förlängda prövotid som arbetsgivaren har meddelat att förutsätts efter den faktiska prövotiden.

Exempel: Tjänsteinnehavarens prövotid på sex månader började den 15 februari 2017 och var således avsedd att upphöra den 14 augusti 2017. Tjänsteinnehavaren var arbetsoförmögen 19.6—31.8.2017. Under den faktiska prövotiden 19.6—15.8.2017 utgjorde perioden av arbetsoförmåga 58 kalenderdagar. Arbetsgivaren hade således rätt att förlänga prövotiden med en månad. Eftersom arbetsoförmågan har fortgått under prövotiden, så att arbetsoförmågan varade ytterligare 30 kalenderdagar, har arbetsgivaren rätt att förlänga prövotiden med ytterligare en månad fram till den 14 oktober 2017.

I praktiken kan det förekomma situationer där en tjänsteinnehavare har varit arbetsoförmögen eller haft familjeledighet, men då han eller hon har trots det varit i arbete. När kalenderdagarna räknas beaktar man naturligtvis inte sådana dagar då tjänsteinnehavaren trots arbetsoförmåga eller familjeledighet har varit i arbete. Enligt paragrafens 1 mom. har arbetsgivaren rätt att förlänga prövotiden endast om tjänsteinnehavaren under prövotiden har varit frånvarande från arbetet på grund av arbetsoförmåga eller familjeledighet.

Prövotiden förlängs inte automatiskt till följd av tjänsteinnehavarens perioder av arbetsoförmåga eller familjeledighet. Om villkoren för att fortsätta prövotiden uppfylls, och arbetsgivaren vill utnyttja möjligheten att förlänga prövotiden, ska arbetsgivaren underrätta tjänsteinnehavaren om att prövotiden förlängs innan den annars upphör.

46 §. *Återanställande av uppsagd tjänsteinnehavare.* Det föreslås att tiden för återanställningsskyldigheten ska förkortas. Syftet med förkortningen är att lätta på arbetsgivarens administrativa börda och att göra arbetsmarknaden smidigare samtidigt som de målsättningar som är orsaken till att återanställningsskyldigheten finns beaktas.

Tiden för återanställningsskyldigheten ska i princip vara fyra månader. Om tjänsteförhållandet när det upphörde hade fortgått utan avbrott 12 år, föreslås emellertid att tiden för återanställ-

ande är sex månader. De ändringar som föreslås motsvarar de ändringar som gjorts i arbetsavtalslagen.

I övrigt motsvarar skyldigheten att återanställa gällande lag.

1.3 Polisförvaltningslagen

15 §. Den ändring av bestämmelserna om avgångsåldern i 35 § i statstjänstemannalagen som ingår i denna proposition inverkar också på bestämmelserna om avgångsåldern för polismän i polisförvaltningslagen. I 15 § 2 mom. i polisförvaltningslagen föreskrivs det att avgångsåldern för polismän är 68 år. Dessutom har det i en övergångsbestämmelse i polisförvaltningslagen föreskrivits särskilda avgångsåldrar på 60 och 63 år för vissa tjänstegrupper inom polisen. I fråga om de sistnämnda grupperna konstateras i övergångsbestämmelsen att polismän inte är skyldiga att avgå vid den angivna avgångsåldern.

Polismän ska ha möjlighet att förlänga tjänsteförhållandet efter uppnådd avgångsålder på samma sätt som andra statstjänstemän. Därför föreslås det att tjänsteförhållandet med polismannens samtycke ska kunna förlängas med högst två år efter att avgångsåldern på 68 år uppnåtts. Avsikten är bestämmelsen ska tillämpas enligt samma principer som 35 § i statstjänstemannalagen, i vars detaljmotivering frågan har behandlats.

2 Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

Lagarna föreslås träda i kraft den 1 april 2018.

På en prövotid som börjat före ikraftträdandet av lagarna tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

På ett tjänsteförhållande som upphör före ikraftträdandet av lagarna och på återanställningsskyldigheten i anslutning därtill tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

På tjänstemän som uppnått avgångsåldern före ikraftträdandet av 35 § i den föreslagna statstjänstemannalagen tillämpas 35 § som gällde vid ikraftträdandet.

På polismän som uppnått avgångsåldern före ikraftträdandet av 15 § i den föreslagna polisförvaltningslagen tillämpas 15 § som gällde vid ikraftträdandet.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

Lagförslag

1.

Lag

om ändring av statstjänstemannalagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i statstjänstemannalagen (750/1994) 5 § 1 och 2 mom., 10 § 1 mom., 32 § 1 och 2 mom., 35 § 1 mom. och 65 § 4 mom.,

av dem 5 § 1 och 2 mom. och 32 § 1 och 2 mom. sådana de lyder i lag 1548/2011, 35 § 1 mom. sådant det lyder i lag 193/2016 och 65 § 4 mom. sådant det lyder i lag 1088/2007, samt

fogas till lagen en ny 9 c § som följer:

5 §

En tjänst får inom ett ämbetsverk överföras till en annan enhet än den enhet som tjänsten har inrättats vid, och en tjänst som inte specificeras i statsbudgeten får även överföras till ett annat ämbetsverk. Om en tjänst inte är vakant kan den överföras endast med tjänstemannens samtycke.

Tjänster som specificeras i statsbudgeten överförs till en annan enhet vid samma ämbetsverk genom beslut av det ministerium som saken gäller. Övriga tjänster överförs till ett ämbetsverk inom ett annat ministeriums förvaltningsområde genom beslut av det ministerium från vars förvaltningsområde tjänsterna överförs. Finansministeriet ska underrättas om beslutet.

— —

9 c §

Utnämning till ett tjänsteförhållande för viss tid på högst ett år förutsätter inte ett sådant skäl som avses i 9 § 1 mom., om den som utnämns till tjänsteförhållandet enligt uppgift från arbets- och näringsbyrån har varit arbetslös arbetssökande utan avbrott under de senaste 12 månaderna. Ett arbetsavtals- eller tjänsteförhållande på högst två veckor utgör emellertid inget avbrott i arbetslösheten.

En person kan utnämnas till högst två nya tjänsteförhållanden för viss tid inom ett år från det att det första tjänsteförhållandet för viss tid började. Den sammanräknade totala längden för tjänsteförhållandena för viss tid får dock inte överskrida ett år.

Med arbetslös arbetssökande avses en i 1 kap. 3 § 1 mom. 3 punkten i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice (916/2012) avsedd person vars jobbsökning är giltig på det sätt som föreskrivs i 2 kap. 1 och 2 § i den lagen.

10 §

Vid utnämning av en tjänsteman kan det bestämmas att tjänsteförhållandet under en prövotid på högst sex månader kan upplösas av såväl den utnämnande myndigheten som tjänstemannen. Upplösandet får emellertid inte ske på diskriminerande grunder eller annars på osakliga grunder med hänsyn till syftet med prövotiden. Om en tjänsteman under prövotiden har varit frånvarande från tjänsteutövningen på grund av arbetsoförmåga eller familjeledighet, har myndigheten rätt att förlänga prövotiden med en månad för varje period av 30 kalenderdagar som arbetsoförmågan eller familjeledigheten fortgår. Myndigheten ska innan prövotiden går ut underrätta tjänstemannen om att prövotiden förlängs.

— —

32 §

Om en tjänsteman har sagts upp av andra skäl än sådana som beror på tjänstemannen, och det ämbetsverk där tjänstemannen sagts upp inom sex månader från utgången av uppsägnings-

tiden behöver arbetskraft för samma eller liknande uppgifter, ska ämbetsverket hos arbetskraftsmyndigheten ta reda på om tidigare tjänstemän söker arbete genom denna myndighets förmedling. Om så är fallet, är det i första hand dessa tidigare tjänstemän, vilka uppfyller behörighetsvillkoren, som ämbetsverket ska erbjuda uppgifter eller tjänster där den utnämnande myndigheten inte är republikens president, statsrådets allmänna sammanträde, högsta domstolen eller högsta förvaltningsdomstolen. I sådana fall får tjänsterna besättas utan att de förklaras lediga.

Skyldigheten enligt 1 mom. gäller på motsvarande sätt även förvärvare enligt 5 e §, om överlåtaren har sagt upp en tjänsteman före tidpunkten för överlåtelsen.

— —

35 §

En tjänstemans tjänsteförhållande upphör utan uppsägning eller annan åtgärd vars syfte är att tjänsteförhållandet ska upphöra, vid utgången av den månad under vilken han eller hon uppnår avgångsåldern, om inte tjänsteförhållandet med tjänstemannens samtycke förlängs med högst två år. Tjänsteförhållandet kan då förlängas trots vad som föreskrivs i 9 § 1 mom. Avgångsåldern är 68 år för dem som är födda 1957 eller tidigare, 69 år för dem som är födda 1958—1961 och 70 år för dem som är födda 1962 eller därefter.

— —

65 §

— —

Om en tjänsteman som utnämnts till en tjänst utnämns till en annan statlig tjänst och till denna tjänst hör en prövotid, anses tjänstemannen ha avgått från sin tidigare tjänst när prövotiden har upphört, om inte det nya tjänsteförhållandet har upplösts under prövotiden. Tjänstemannen är tjänstledig från sin tidigare tjänst till dess att prövotiden på högst sex månader i den nya tjänsten upphör.

———

Denna lag träder i kraft den 20 .

På en prövotid som börjat före ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

På ett tjänsteförhållande som upphör före ikraftträdandet av denna lag och på återanställningsskyldigheten i anslutning därtill tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

På tjänstemän som uppnått avgångsåldern före ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser i 35 § som gällde vid ikraftträdandet.

———

2.

Lag

om ändring av lagen om kommunala tjänsteinnehavare

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om kommunala tjänsteinnehavare (304/2003) 4 § 3 mom., 8 § 1 mom. och 46 § 1 mom., samt

fogas till lagen en ny 3 a § och till 8 § ett nytt 2 mom., varvid det nuvarande 2 och 3 mom. blir 3 och 4 mom., som följer:

3 a §

Anställning av en person som är långtidsarbetslös i tjänsteförhållande för viss tid

En tjänsteinnehavare kan anställas för viss tid utan en sådan grund som anges i 3 § 2 mom. och trots vad som föreskrivs i 3 § 3 mom., om personen enligt uppgift från arbets- och näringsbyrån har varit arbetslös arbetssökande utan avbrott under de senaste 12 månaderna. Ett arbetsavtals- eller tjänsteförhållande på högst två veckor utgör emellertid inget avbrott i arbetslösheten.

Med arbetslös arbetssökande avses en i 1 kap. 3 § 1 mom. 3 punkten i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice avsedd person vars jobbsökning är giltig på det sätt som föreskrivs i 2 kap. 1 och 2 § i den lagen.

Den maximala längden för ett tjänsteförhållande för viss tid är ett år. Personen kan anställas i högst två nya tjänsteförhållanden för viss tid inom ett år från det att det första tjänsteförhållandet för viss tid började. Den sammanräknade totala längden för tjänsteförhållandena får inte överskrida ett år.

4 §

Offentligt ansökningsförfarande

— —

Anställning i ett tjänsteförhållande kan med avvikelse från 1 mom. ske utan ansökningsförfarande, när det är fråga om anställning av vikarie eller anställning för viss tid i ett vakant tjänsteförhållande, anställning i ett tjänsteförhållande för viss tid av en i 3 a § avsedd person som är långtidsarbetslös, anställning i ett annat tjänsteförhållande av en tjänsteinnehavare som sagts upp av ekonomiska orsaker eller av produktionsorsaker, sådant erbjudande av ett tjänsteförhållande för en deltidsanställd tjänsteinnehavare som avses i 22 §, sådan förflyttning av en tjänsteinnehavare till ett annat tjänsteförhållande som avses i 24 § eller i någon annan lag, anställning i tjänsteförhållande av en person som är anställd hos en annan arbetsgivare i samband med överföring av verksamhet med stöd av lag eller avtal eller någon annan jämförbar grund som fastställs i en instruktion.

8 §

Prövotid

Vid anställning i tjänsteförhållande kan det bestämmas att en prövotid på högst sex månader börjar när tjänsteutövningen inleds. I tjänsteförhållanden för viss tid som understiger ett år kan prövotiden, inklusive förlängningar enligt 2 mom., utgöra högst hälften av tjänsteförhållandets längd.

Om en tjänsteinnehavare under prövotiden har varit frånvarande från arbetet på grund av arbetsoförmåga eller familjeledighet, har arbetsgivaren rätt att förlänga prövotiden med en månad för varje period av 30 kalenderdagar som arbetsoförmågan eller familjeledigheten fortgår. Arbetsgivaren ska innan prövotiden går ut underrätta tjänsteinnehavaren om att prövotiden förlängs.

— —

46 §

Återanställande av uppsagd tjänsteinnehavare

Om arbetsgivaren på en grund som anges i 37 § har sagt upp en tjänsteinnehavare som anställts tills vidare och inom fyra månader från utgången av uppsägningstiden behöver en tjänsteinnehavare för ett sådant tjänsteförhållande med liknande uppgifter som är i kraft tills vidare eller över sex månader, ska arbetsgivaren hos den lokala arbetskraftsmyndigheten höra sig för om uppsagda tjänsteinnehavare söker arbete genom denna myndighets förmedling och, om så är fallet, i första hand erbjuda arbete åt uppsagda tjänsteinnehavare som uppfyller behörighetsvillkoren. Om tjänsteinnehavarens tjänsteförhållande när det upphörde hade fortgått utan avbrott minst 12 år, är tiden för återställande emellertid sex månader. Samma skyldighet gäller en sådan förvärvare av rörelse som avses i 25 §, om överlåtaren har sagt upp tjänsteinnehavaren före överlåtelsen.

— —

———

Denna lag träder i kraft den 20 .

På en prövotid som börjat före ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

På ett tjänsteförhållande som upphör före ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser i 46 § som gällde vid ikraftträdandet.

———

3.

Lag

om ändring av 15 § i polisförvaltningslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i polisförvaltningslagen (110/1992) 15 § 2 mom., sådant det lyder i lag 46/2013, som följer:

15 §

Polisens tjänster

— —

Avgångsåldern för polismän är 68 år, om inte tjänsteförhållandet med polismannens samtycke förlängs med högst två år.

———

Denna lag träder i kraft den 20 .

På polismän som uppnått avgångsåldern före ikraftträdandet av denna lag tillämpas 15 § som gällde vid ikraftträdandet.

———————

Helsingfors den 12 april 2018

Statsminister

Juha Sipilä

Kommun- och reformminister Anu Vehviläinen

Bilaga
Parallelltext

Lag

om ändring av statstjänstemannalagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i statstjänstemannalagen (750/1994) 5 § 1 och 2 mom., 10 § 1 mom., 32 § 1 och 2 mom., 35 § 1 mom. och 65 § 4 mom.,

av dem 5 § 1 och 2 mom. och 32 § 1 och 2 mom. sådana de lyder i lag 1548/2011, 35 § 1 mom. sådant det lyder i lag 193/2016 och 65 § 4 mom. sådant det lyder i lag 1088/2007, samt

fogas till lagen en ny 9 c § som följer:

Gällande lydelse

5 §

En tjänst får inom ett ämbetsverk överföras till en annan enhet än den enhet som tjänsten har inrättats vid, och en tjänst som inte specificeras i statsbudgeten får även överföras till ett annat ämbetsverk. När en tjänst överförs till ett annat ämbetsverk skall ett behövligt anslag överföras till dess förfogande så som bestäms i 7 a § i lagen om statsbudgeten (423/1988). Om en tjänst inte är vakant kan den överföras endast med tjänstemannens samtycke.

Tjänster som specificeras i statsbudgeten överförs till en annan enhet inom samma ämbetsverk och tjänster som statssekreterare i ett ministerium till ett annat ministerium samt andra tjänster till ett ämbetsverk inom ett annat ministeriums förvaltningsområde genom beslut av statsrådet.

— — — — — — — — — — — — — — —

Förslagen lydelse

5 §

En tjänst får inom ett ämbetsverk överföras till en annan enhet än den enhet som tjänsten har inrättats vid, och en tjänst som inte specificeras i statsbudgeten får även överföras till ett annat ämbetsverk. Om en tjänst inte är vakant kan den överföras endast med tjänstemannens samtycke.

Tjänster som specificeras i statsbudgeten överförs till en annan enhet vid samma ämbetsverk genom beslut av det ministerium som saken gäller. Övriga tjänster överförs till ett ämbetsverk inom ett annat ministeriums förvaltningsområde genom beslut av det ministerium från vars förvaltningsområde tjänsterna överförs. Finansministeriet ska underrättas om beslutet.

— — — — — — — — — — — — — — —

9 c §

Utnämning till ett tjänsteförhållande för viss tid på högst ett år förutsätter inte ett sådant skäl som avses i 9 § 1 mom., om den som utnämns till tjänsteförhållandet enligt uppgift från arbets- och näringsbyrån har varit arbetslös arbetssökande utan avbrott under de senaste 12 månaderna. Ett arbetsavtals- eller tjänsteförhållande på högst två veckor utgör emellertid inget avbrott i arbetslösheten.

En person kan utnämnas till högst två nya tjänsteförhållanden för viss tid inom ett år

från det att det första tjänsteförhållandet för viss tid började. Den sammanräknade totala längden för tjänsteförhållandena för viss tid får dock inte överskrida ett år.

Med arbetslös arbetssökande avses en i 1 kap. 3 § 1 mom. 3 punkten i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice (916/2012) avsedd person vars jobbsökning är giltig på det sätt som föreskrivs i 2 kap. 1 och 2 § i den lagen.

10 §

Vid utnämning av en tjänsteman kan det bestämmas att tjänsteförhållandet under en prövotid på högst sex månader kan upplösas av såväl den utnämnande myndigheten som tjänstemannen. Tjänsteförhållandet får dock inte upplösas på sådana grunder som avses i 11 § eller annars på osakliga grunder.

10 §

Vid utnämning av en tjänsteman kan det bestämmas att tjänsteförhållandet under en prövotid på högst sex månader kan upplösas av såväl den utnämnande myndigheten som tjänstemannen. *Upplösandet får emellertid inte ske på diskriminerande grunder eller annars på osakliga grunder med hänsyn till syftet med prövotiden. Om en tjänsteman under prövotiden har varit frånvarande från tjänsteutövningen på grund av arbetsoförmåga eller familjeledighet, har myndigheten rätt att förlänga prövotiden med en månad för varje period av 30 kalenderdagar som arbetsoförmågan eller familjeledigheten fortgår. Myndigheten ska innan prövotiden går ut underrätta tjänstemannen om att prövotiden förlängs.*

— — — — — — — — — — — — — — —

32 §

Om en tjänsteman har sagts upp av andra skäl än sådana som beror på tjänstemannen, och det ämbetsverk där tjänstemannen sagts upp inom 24 månader från utgången av uppsägningstiden behöver arbetskraft för samma eller liknande uppgifter, ska ämbetsverket hos den lokala arbetskraftsmyndigheten ta reda på om tidigare tjänstemän söker arbete genom denna myndighets förmedling. Om så är fallet, är det i första hand dessa tidigare tjänstemän, vilka uppfyller behörighetsvillkoren, som ämbetsverket ska erbjuda uppgifter eller tjänster där den utnämnande myndigheten inte är republikens president, statsrådets allmänna sammanträde, högsta domstolen eller högsta förvaltningsdomstolen. I sådana fall får tjänsterna besättas utan att de förklaras lediga.

Skyldigheten enligt 1 mom. gäller förvärvare enligt 5 e § under nio månader från utgången av uppsägningstiden, om överlåtaren

32 §

Om en tjänsteman har sagts upp av andra skäl än sådana som beror på tjänstemannen, och det ämbetsverk där tjänstemannen sagts upp inom *sex månader* från utgången av uppsägningstiden behöver arbetskraft för samma eller liknande uppgifter, ska ämbetsverket *hos arbetskraftsmyndigheten* ta reda på om tidigare tjänstemän söker arbete genom denna myndighets förmedling. Om så är fallet, är det i första hand dessa tidigare tjänstemän, vilka uppfyller behörighetsvillkoren, som ämbetsverket ska erbjuda uppgifter eller tjänster där den utnämnande myndigheten inte är republikens president, statsrådets allmänna sammanträde, högsta domstolen eller högsta förvaltningsdomstolen. I sådana fall får tjänsterna besättas utan att de förklaras lediga.

Skyldigheten enligt 1 mom. gäller *på motsvarande sätt även* förvärvare enligt 5 e §, om överlåtaren har sagt upp en tjänsteman

har sagt upp en tjänsteman före tidpunkten för överlåtelsen.

— — — — — — — — — — — — — — —

35 §

En tjänstemans tjänsteförhållande upphör utan uppsägning eller annan åtgärd vars syfte är att tjänsteförhållandet ska upphöra, vid utgången av den månad under vilken han eller hon uppnår avgångsåldern. Avgångsåldern är 68 år för dem som är födda 1957 eller tidigare, 69 år för dem som är födda 1958–1961 och 70 år för dem som är födda 1962 eller därefter.

— — — — — — — — — — — — — — —

65 §

— — — — — — — — — — — — — — —

Om en tjänsteman som utnämnts till en tjänst utnämns till en annan statlig tjänst och till denna tjänst hör en prövotid, anses tjänstemannen ha avgått från sin tidigare tjänst när prövotiden har upphört, om inte det nya tjänsteförhållandet har upplösts under prövotiden. Tjänstemannen är tjänstledig från sin tidigare tjänst till dess att prövotiden i den nya tjänsten upphör.

före tidpunkten för överlåtelsen.

— — — — — — — — — — — — — — —

35 §

En tjänstemans tjänsteförhållande upphör utan uppsägning eller annan åtgärd vars syfte är att tjänsteförhållandet ska upphöra, vid utgången av den månad under vilken han eller hon uppnår avgångsåldern*, om inte tjänsteförhållandet med tjänstemannens samtycke förlängs med högst två år. Tjänsteförhållandet kan då förlängas trots vad som föreskrivs i 9 § 1 mom.* Avgångsåldern är 68 år för dem som är födda 1957 eller tidigare, 69 år för dem som är födda 1958—1961 och 70 år för dem som är födda 1962 eller därefter.

— — — — — — — — — — — — — — —

65 §

— — — — — — — — — — — — — — —

Om en tjänsteman som utnämnts till en tjänst utnämns till en annan statlig tjänst och till denna tjänst hör en prövotid, anses tjänstemannen ha avgått från sin tidigare tjänst när prövotiden har upphört, om inte det nya tjänsteförhållandet har upplösts under prövotiden. Tjänstemannen är tjänstledig från sin tidigare tjänst till dess att prövotiden *på högst sex månader* i den nya tjänsten upphör.

———

Denna lag träder i kraft den 20 .

På en prövotid som börjat före ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

På ett tjänsteförhållande som upphör före ikraftträdandet av denna lag och på återanställningsskyldigheten i anslutning därtill tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

På tjänstemän som uppnått avgångsåldern före ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser i 35 § som gällde vid ikraftträdandet.

———

Lag

om ändring av lagen om kommunala tjänsteinnehavare

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om kommunala tjänsteinnehavare (304/2003) 4 § 3 mom., 8 § 1 mom. och 46 § 1 mom., samt

fogas till lagen en ny 3 a § och till 8 § ett nytt 2 mom., varvid det nuvarande 2 och 3 mom. blir 3 och 4 mom., som följer:

Gällande lydelse	*Förslagen lydelse*
	3 a §
	Anställning av en person som är långtidsarbetslös i tjänsteförhållande för viss tid
	En tjänsteinnehavare kan anställas för viss tid utan en sådan grund som anges i 3 § 2 mom. och trots vad som föreskrivs i 3 § 3 mom., om personen enligt uppgift från arbets- och näringsbyrån har varit arbetslös arbetssökande utan avbrott under de senaste 12 månaderna. Ett arbetsavtals- eller tjänsteförhållande på högst två veckor utgör emellertid inget avbrott i arbetslösheten.
	Med arbetslös arbetssökande avses en i 1 kap. 3 § 1 mom. 3 punkten i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice avsedd person vars jobbsökning är giltig på det sätt som föreskrivs i 2 kap. 1 och 2 § i den lagen.
	Den maximala längden för ett tjänsteförhållande för viss tid är ett år. Personen kan anställas i högst två nya tjänsteförhållanden för viss tid inom ett år från det att det första tjänsteförhållandet för viss tid började. Den sammanräknade totala längden för tjänsteförhållandena får inte överskrida ett år.
4 §	4 §
Offentligt ansökningsförfarande	*Offentligt ansökningsförfarande*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Anställning i ett tjänsteförhållande kan med avvikelse från 1 mom. ske utan ansökningsförfarande, när det är fråga om anställning av vikarie eller anställning för viss tid i ett vakant tjänsteförhållande, anställning i ett annat tjänsteförhållande av en tjänsteinnehavare som sagts upp av ekonomiska orsaker eller av produktionsorsaker, sådant erbjudande av	Anställning i ett tjänsteförhållande kan med avvikelse från 1 mom. ske utan ansökningsförfarande, när det är fråga om anställning av vikarie eller anställning för viss tid i ett vakant tjänsteförhållande, anställning i ett *tjänsteförhållande för viss tid av en i 3 a § avsedd person som är långtidsarbetslös,* anställning i ett annat tjänsteförhållande av en

ett tjänsteförhållande för en deltidsanställd tjänsteinnehavare som avses i 22 §, sådan förflyttning av en tjänsteinnehavare till ett annat tjänsteförhållande som avses i 24 § eller i någon annan lag, anställning i tjänsteförhållande av en person som är anställd hos en annan arbetsgivare i samband med överföring av verksamhet med stöd av lag eller avtal eller någon annan jämförbar grund som fastställs i en instruktion.

8 §

Prövotid

Vid anställning i tjänsteförhållande kan det bestämmas att en prövotid på högst sex månader börjar när tjänsteutövningen inleds. I tjänsteförhållanden för viss tid som understiger ett år kan prövotiden utgöra högst hälften av tjänsteförhållandets längd.

— — — — — — — — — — — — — — —

46 §

Återanställande av uppsagd tjänsteinnehavare

Om arbetsgivaren på en grund som anges i 37 § har sagt upp en tjänsteinnehavare som anställts tills vidare och inom nio månader från utgången av uppsägningstiden behöver en tjänsteinnehavare för ett sådant tjänsteförhållande med liknande uppgifter som är i kraft tills vidare eller över sex månader, skall arbetsgivaren hos den lokala arbetskraftsmyndigheten höra sig för om uppsagda tjänsteinnehavare söker arbete genom denna myndighets förmedling och, om så är fallet, i första hand erbjuda arbete åt uppsagda tjänsteinnehavare som uppfyller behörighetsvill-

tjänsteinnehavare som sagts upp av ekonomiska orsaker eller av produktionsorsaker, sådant erbjudande av ett tjänsteförhållande för en deltidsanställd tjänsteinnehavare som avses i 22 §, sådan förflyttning av en tjänsteinnehavare till ett annat tjänsteförhållande som avses i 24 § eller i någon annan lag, anställning i tjänsteförhållande av en person som är anställd hos en annan arbetsgivare i samband med överföring av verksamhet med stöd av lag eller avtal eller någon annan jämförbar grund som fastställs i en instruktion.

8 §

Prövotid

Vid anställning i tjänsteförhållande kan det bestämmas att en prövotid på högst sex månader börjar när tjänsteutövningen inleds. I tjänsteförhållanden för viss tid som understiger ett år kan prövotiden*, inklusive förlängningar enligt 2 mom.,* utgöra högst hälften av tjänsteförhållandets längd.

Om en tjänsteinnehavare under prövotiden har varit frånvarande från arbetet på grund av arbetsoförmåga eller familjeledighet, har arbetsgivaren rätt att förlänga prövotiden med en månad för varje period av 30 kalenderdagar som arbetsoförmågan eller familjeledigheten fortgår. Arbetsgivaren ska innan prövotiden går ut underrätta tjänsteinnehavaren om att prövotiden förlängs.

— — — — — — — — — — — — — — —

46 §

Återanställande av uppsagd tjänsteinnehavare

Om arbetsgivaren på en grund som anges i 37 § har sagt upp en tjänsteinnehavare som anställts tills vidare och inom *fyra* månader från utgången av uppsägningstiden behöver en tjänsteinnehavare för ett sådant tjänsteförhållande med liknande uppgifter som är i kraft tills vidare eller över sex månader, ska arbetsgivaren hos den lokala arbetskraftsmyndigheten höra sig för om uppsagda tjänsteinnehavare söker arbete genom denna myndighets förmedling och, om så är fallet, i första hand erbjuda arbete åt uppsagda tjänsteinnehavare som uppfyller behörighetsvill-

koren. Samma skyldighet gäller en sådan förvärvare av rörelse som avses i 25 §, om överlåtaren har sagt upp tjänsteinnehavaren före överlåtelsen.	koren. *Om tjänsteinnehavarens tjänsteförhållande när det upphörde hade fortgått utan avbrott minst 12 år, är tiden för återställande emellertid sex månader.* Samma skyldighet gäller en sådan förvärvare av rörelse som avses i 25 §, om överlåtaren har sagt upp tjänsteinnehavaren före överlåtelsen.
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —
	Denna lag träder i kraft den 20 .
	På en prövotid som börjat före ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.
	På ett tjänsteförhållande som upphör före ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser i 46 § som gällde vid ikraftträdandet.

Lag

om ändring av 15 § i polisförvaltningslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i polisförvaltningslagen (110/1992) 15 § 2 mom., sådant det lyder i lag 46/2013, som följer:

Gällande lydelse	*Förslagen lydelse*
15 §	15 §
Polisens tjänster	*Polisens tjänster*
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
Avgångsåldern för polismän är 68 år.	Avgångsåldern för polismän är 68 år, om inte tjänsteförhållandet med polismannens samtycke förlängs med högst två år.

———

Denna lag träder i kraft den 20 .
På polismän som uppnått avgångsåldern före ikraftträdandet av denna lag tillämpas 15 § som gällde vid ikraftträdandet.

———